

5 PAK MÁME TAKÉ SVOJI ŠKOLU

Aborigin dětem vysvětlí, že i u nich děti chodí do školy, ale učí se trošku jinak a jiné věci. Všechny tyto věci si žáci budou mít možnost vyzkoušet, a když budou úspěšní, mohou získat hned několikero požehnutí. *(Tyto aktivity předpokládají procházku na louku s přilehlým lesem či na mýtinu.)*

- 1 Sběr kořínků, bylinkářství (rozeznávání rostlin)** - Hlavní zdroj obživy pro Aboriginy představuje příroda. Aby se ale člověk mohl živit lesními rostlinkami, plody a kořínky, musí je dobře znát. Aborigin tedy děti naučí rozeznávat aktuálně rostoucí bylinky s rozlišením na požitelné, léčivé a jedovaté (jetel luční, bez černý, čekanka obecná, heřmánek pravý, kopřiva dvoudomá, konvalinka vonná, náprstník červený, ostružiník dvojbarevný, sasanka lesní, vraní oko čtyřlisté). Děti se pak budou snažit správně pojmenovávat rostliny a určovat, zda jsou jedovaté, požitelné nebo léčivé. Když se jim bude dařit, dostanou požehnutí (obrázek) ducha rostlin.

Poznámka: Ráda bych pracovala se skutečnými rostlinami v přírodě, nikoliv pouze s obrázky.

Klíčová kompetence: Žák chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Očekávaný výstup: ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků.

Učivo: rostliny – význam v přírodě a pro člověka

Cíl této aktivity: Cílem aktivity bude nejen rozeznávání rostlin, ale také uvědomit si, že příroda je pro mnohé živočichy (i pro nás) zdrojem potravy a nejrůznější pokladů (jako i léčiv) a proto je třeba si jí vážit a chovat se k ní ohleduplně.

Cíl formulovaný pro žáka: Žák pojmenuje alespoň 8 rostlin a určí, zda jsou požitelné, léčivé, či jedovaté.

Prostor: venkovní okolí školy

Pomůcky: bylinky rostoucí v okolí, případně atlas bylin jako pomůcky pro žáky, obrázek druhého ducha – ducha rostlin (viz příloha určena k tisku)

2 Lov (střelba na terč – luk, prak; hod boomerangem) – Aborigin dětem vysvětlí, že další způsob obživy je lovení zvěře. U nich v Austrálii loví hlavně klokany, ale chodí je lovit jen dospělí Aborigini. Ti mladí se trénují střelbou na terč, popřípadě trénují i hod boomerangem (ukáže a vysvětlí, že je to právě lovecký nástroj, který u nás známe spíše jako sportovní pomůcku. Od teď si ale budeme pamatovat, že pochází z Austrálie. Žáci si jednotlivé aktivity vyzkouší a při dosažení jisté úspěšnosti si vyslouží požehnání (obrázek) sportovního ducha.

Klíčová kompetence: Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Očekávaný výstup: TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.

Učivo: bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, hod

Cíl této aktivity: Při těchto aktivitách bude nejdůležitější dbát bezpečnostních zásad (například nevkračovat do prostoru, do kterého je házeno či stříleno). Aktivita má mít opět i motivační charakter, protože se jednak bude odehrávat v přírodě a jednak v ní bude užito náčiní typické pro Aboriginy a také, v neposlední řadě, má aktivizační charakter už tím, že je pohybová.

Cíl formulovaný pro žáka: Žák hodí směrem dříve určeným s ohledem na to, že do této zóny nikdo nevkračuje.

Prostor: venkovní hřiště

Pomůcky: boomerang, luk, prak, terč, obrázek třetího ducha – sportovního ducha (viz příloha určena k tisku)

3 Tiché pozorování v přírodě (kolik a jakých zvířátek zpozorujeme během procházky)

– Aborigini žijí ve velkém přátelství s přírodou. Něco si od ní berou a něco o ní zase vrací. Důležité je, že se chovají tiše a ohleduplně. Sami se vydáme na krátkou procházku lesem a úkolem dětí bude pozorovat vše kolem se, když si všimneme nějakého zvířete, poznačíme si to do deníčku a zkusíme rozpoznat, o jaké zvíře se jednalo.

*** U nás srny nejsou!** - Aborigin vysvětlí žákům, že v Austrálii mají jiná zvířata a na obrázcích některá z nich ukáže, děti budou mít za úkol si některá z nich zapamatovat a na obrázku pak pojmenovat (klokan, ptakopysk, koala, tasmaný čert, krokodýl, vombat, vakoveverka, papoušci, pes dingo).

Klíčová kompetence: Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Očekávaný výstup:

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů

ČJS-5-4-01 nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

Učivo: živočichové

Cíl této aktivity: Žáci se pokusí znovu navázat kontakt s přírodou, pokusí se naladit na vlnu ohleduplnosti a vydají se tiše objevovat, že v lese nejsme sami.

Cíl formulovaný pro žáka: Žák tiše prochází lesem, neničí porosty a v případě, že uvidí nějakého živočicha, se jej pokusí pojmenovat. Dále žák vyjmenuje alespoň 5 australských zvířat.

Prostor: příroda (ideálně les, louka, mýtina)

Pomůcky: deníček, obrázky australských zvířat

- 4 Výtvarné umění (práce s přírodními barvami, malba přírodních motivů)** – Aborigini jsou především známí svým uměním, přitom je ale zajímavé, že používají jen barvy, které naleznou v přírodě. Nejčastěji používají bílou, žlutou, červenou a černou. My si nejprve zkusíme vytvořit paletku barev s tím, co nám nabízí příroda.

* Dále pak se pokusíme namalovat obrázek právě pomocí pouze těch čtyř základních Aboriginských barev. Každý bude mít k dispozici černou, žlutou, červenou a bílou temperu, papír velikosti A4 a své pozorovací okénko (vyrobené z kartonu – něco jako rámeček). S okénkem budou žáci chodit po lese a hledat si to, co budou chtít ztvárnit – strom, pařez, rostlina, tuňka. Až si objekt najdou, pokusí se jej namalovat právě dříve zmiňovanými barvami. Až budou mít obrázky hotové, proběhne vernisáž: obrázky si vystavíme, děti si prohlédnou díla svých spolužáků a postaví se k takovému obrázku, který je něčím zaujal. Učitel pak prochází s loutkou mezi nimi, a koho loutka pohladí po rameni, ten řekne, čím ho obrázek zaujal. Následně si ještě prohlédneme několik děl skutečných Aboriginů.

Klíčová kompetence: Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost.

Očekávaný výstup: VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky (v tomto případě zejména tvary, protože barvy jsou předem určeny)

Učivo: prvky vizuálně obrazného vyjádření – tvary, linie, body

Cíl této aktivity: Cílem této aktivity bude vedle výtvarně didaktického cíle také získat povědomí o tvorbě Aboriginů (je to jeden z nejdůležitějších pojmů, z těch, které by si žáci z celého projektu měli zapamatovat). A z výtvarného hlediska je tedy cílem posílení všesmyslového vnímání – vnímáme sice zejména zrakem, ale v tvorbě se mají odrazit i naše dojmy z vnímaného. Tyto dojmy obvykle vyjadřujeme užitím neobvyklých barev, stínů, tvarů (v té situaci tedy hlavně tvarů, protože barvy máme zadány).

Cíl formulovaný pro žáka: Žák si vybere statický přírodní objekt, který namaluje temperami určených barev na papír A4.

Prostor: příroda, okolí školy (místo atraktivní pro malbu)

Pomůcky: výtvarné okénko z kartonu, tempery, papír velikosti A3

5 Hra na hudební nástroj (didgeridoo) – Typickým nástrojem Aboriginů je vedle boomerangu ještě didgeridoo. Didgeridoo je ale nástroj hudební. Hraní na něj vyžaduje vytrénované plíce, protože je to nástroj dechový. Každý žák bude mít možnost si na tento nástroj zahrát, tomuto vyzkoušení ale bude předcházet několik dechových cvičení a také rozezpívávání.

- „snažíme se rozdmýchat oheň“ (dlouhé rovnoměrný výdech pusou)
- „kolem se plazí had“ (velký nádech do břicha a s dlouhým výdechem vydáváme hlásku „sss“, dokud dech nedojde)
- „nad hlavou nám bzučí čmeláci“ (tzv. brumendo, položíme si ruku na hrud', dlouhý nádech -> a s výdechem vydáváme zvuk „hmm“, pokud provádíme správně, ruka na hrudi by měla cítit vibrace)
- „jelen letěl jetelem, jetelem letěl jelen“ (první část zpíváme stoupavou intonací, druhou klesavou intonací, postupně zvyšujeme tóniny, a následně opět snižujeme -> zvětšujeme rozsah)
- „klokaní jazykolam“ (opakujeme několikrát dokola „klokan kloktá kloktadlo“)
- a v tuto chvíli přijde čas na vyzkoušení hry na didgeridoo

* **Včerejší noc** – když všechny budou mít všechny děti odzkoušeno, přijde čas na další energizer. Aborigin vysvětluje další zábavu. Všichni dohromady se musí naučit jednoduchý text a k němu vytleskávat jednoduchý rytmus. Děti stojí v kruhu, jeden dobrovolník jde do středu a na „zpívání“ daného textu poskokem obíhá celý kruh zevnitř a na slova „tanec čipi čipi“ se zastaví u spolužáka, u kterého zrovna bude a budou spolu tančit (jakýmkoli způsobem) a na slova pořád do kole se chytanou za rámě a otočí. Dále opakujeme text a žáci již po kruhu běží dva, opět na slova „tanec čipi čipi“ zastavuje každý u toho, u koho zrovna bude a opět tancují, takto pokračujeme, dokud po kole neběží všichni.

Včerejší noc

Já bavil se moc (já je krátké, bez důrazu, bez tlesknutí)

Já tancoval jsem s Mary Anne

Tanec čipi čipi (3x)

A pořád dokola

Klíčová kompetence: Žák přistupuje k výsledkům činnosti z hlediska ochrany svého zdraví; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Očekávaný výstup: HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem

Učivo: hlasová hygiena

Cíl této aktivity: Cílem aktivit je především upevňování návyků hlasové hygieny, zdůraznění potřeby připravit svaly a plíce na zpívání (či v tomto případě na hru na dechový nástroj). A pak tedy představení tradičního hudebního nástroje Aboriginů, který má být dalším pojmem, který si žáci zapamatují. Dále pak aktivita „Včerejší noc“ je energizer. Má tedy podobný cíl jako „Modlitba k duchům“. Nicméně má být uplatněna ještě s jedním záměrem, a sice prožít si jiné zpívání, jaksi kmenové, u kterého je cítit sounáležitost a je bližší atmosféře původních obyvatel Austrálie.

Cíl formulovaný pro žáka: Žák důsledně provede dechová cvičení a podle instrukcí si vyzkouší hru na hudební nástroj didgeridoo.

Prostor: venkovní prostor, popř. třída

Pomůcky: didgeridoo

Touto aktivitou skončí den podle Aborigina a následující den budou děti ukazovat Aboriginovi, co se učíme ve škole my. Aborigin vždy činnost zhodnotí a zkusí popřemýšlet, jestli by se mu k něčemu také nehodila.

OBRÁZKY JEDNOTLIVÝCH DUCHŮ

(příloha č. 3 určena k tisku)

